

ÁLFHÓLSSKÓLI

Skólanámskrá Álfhólsskóla **Íslenska sem annað mál**

Efnisyfirlit

Íslenska sem annað mál.....	3
Nám í Alþjóðaveri á yngsta stigi.....	7
Nám í Alþjóðavera á mið- og elsta stigi	10

Íslenska sem annað mál

Nemendur með annað móðurmál en íslensku hafa ólíkan bakgrunn hvað varðar nám, menningu og tungumál. Þeir hafa mismikla undirstöðu í eigin tungumáli, læsi og námi og eru því misjafnlega undirbúnir að takast á við nýtt tungumál í nýju og framandi umhverfi. Þeir hafa einnig verið mislengi á Íslandi og fengið ólík tækifæri til að kynnst íslenskri tungu. Námsgreinin íslenska sem annað tungumál er því ekki einungis tungumálakennsla. Saman fara markmið þar sem leitast er við að þjálfa nemendur í íslensku máli sem og menningarfærni og með því stuðla að félagslegri vellíðan nemandans. Þau fela í sér að nýja tungumálið sé lykill að íslensku, og verði þannig brúarsmíði að lýðræðislegu samfélagi, íslensku skólastarfi, íslensku atvinnuumhverfi og brúi þar af leiðandi ólíka menningarheima.

Þegar foreldrar óska eftir skólavist fyrir barn sitt í Alþjóðanámsveri skólans er viðkomandi boðaður í viðtal til viðkomandi kennara og fenginn er utanaðkomandi túlkur til viðtalsins. Eftir innritun er deildarstjóra sérúræða gert grein fyrir ósk foreldra sem síðan kemur upplýsingum um inntöku nemandans á Nemendaráðsfundi skólans.

Innritun

Ákveðinn er tími fyrir fyrsta móttökuviðtal. Fyrsti fundur fer fram með foreldrum/ forráðamönnum og nemanda ásamt túlki (sjá ferilblað um móttöku nemenda af erlendum uppruna). Móttakan fer eftir því hvort nemandinn er að fara í yngri deildina eða eldri deildina, hverjir eru kallaði í viðtal í teyminu. Handbók um móttöku nemenda í alþjóðanámsver má finna [hér](#).

Undirbúningur viðtals

- Skólastjórnendur velja umsjónarbekk fyrir nemandann.
- Umsjónarkennara tilkynnt um væntanlegan nemanda hvaðan hann er og hvenær móttökuviðtalið fer fram.
- Umsjónarkennarinn undirbýr bekkinn fyrir komu nýs nemanda. Deildarstjóri viðkomandi stigs tilkynnir jafnframt öðrum kennurum um komu nemandans í skólann og í hvaða bekk hann fer. Einnig fer kennari úr Alþjóðanámsveri yfir stöðu nemandans út frá menningarlegum forsendum hans.
- Tekið er saman fyrir viðtal innritunarblað, skólareglur, stundaskrá árgangs, upplýsingar um félagsstarf skólans, nestismál og upplýsingar um mötuneyti, frístund og skráningu í gegnum Íbúagátt Kópavogsbæjar.

Móttökuviðtal

Móttökuviðtalið sitja foreldrar/forráðmenn, nemandi, túlkur og viðkomandi kennari sem tekur við móttöku barnsins. Ávallt skal kalla til túlk fyrir móttökuviðtal (sjá hverjir mæta í viðtalið, ferilblað um móttöku í Alþjóðanámsver). Hér er mikilvægt að skyldmenni eða vinir sitji ekki viðtalið jafnframt skal kallað á túlk þrátt fyrir að annað foreldri nemandans sé Íslendingur.

- Afhent er innritunareyðublað sem foreldrar fylla út með aðstoð túlks.
- Óskað er eftir bakgrunnsupplýsingum um nemandann ef mögulegt er.
- Athuga hvort læknisskoðun hafi farið fram þar sem nemandanum er ekki heimilt að hefja skólagöngu nema að undangenginni læknisskoðun.
- Gerð er einstaklingsáætlun ef þarf, kennarar deildarinnar og umsjónarkennari nemandans sjá um þann þátt þar sem fram kemur hvenær nemandinn er með bekknum og hvenær hann er í Alþjóðanámsveri einnig hvaða áherslur eru teknar varðandi íslensku sem annað mál.
- Ákveðin er fundartími eftir fjórar vikur og er þá staða nemandans skoðuð með tilliti til líðan og hvernig áframhaldið er hugsað hvað varðar kennslutilhögun nemandans.

Foreldrasamstarf

Áhersla er lögð á að hafa mikið og gott samstarf við foreldra og eru þeir hvattir til að heimsækja deildina eins oft og þeir óska. Oft eru foreldrar yngri nemendanna daglega í heimsókn þar sem þeir eru þá að sækja nemendur í skólann og geta rætt við kennara um stöðu mála ef þeir óska svo.

Deildarstjóri sérúrræða fundar reglulega með kennurum deildarinnar og er þá lögð áhersla á mikilvægi góðra samskipta. Kennarar deildarinnar sem eru af erlendu bergi brotnir eru tengiliðir við viðkomandi foreldra og eru í sambandi við foreldra sem tala viðkomandi tungumál. Allar upplýsingar eru gefnar á tungumáli viðkomandi ýmist með símtali eða í rituðum skilaboðum. Reynt er að koma öllum skilaboðum til foreldra á þeirra eigin móðurmáli eins og hægt er.

Móðurmál

Mikilvægt er að nemendur haldi móðurmáli sínu. Nemendur með annað móðurmál en íslensku hafa ólíkan menningarlegan, mállegan og námslegan bakgrunn. Þessir nemendur hafa því misjafnar forsendur til að takast á við nám í íslenskum skólum. Þeir koma í skólann með mismikla undirstöðu í sínu eigin móðurmáli, læsi og námi og eru misjafnlega í stakk búnir til að takast á við almennt nám svo og íslensku sem annað mál.

Með móðurmálskenndu er verið að brúa bilið milli málþroska í móðurmáli og íslensku. Málumhverfi barns hefur mikil áhrif á máltöku, hvort sem um er að ræða móðurmál eða seinna mál. Traust undirstaða í móðurmáli er forsenda færni í seinni málum.

Gott vald á eigin móðurmáli er forsenda þess að nemendur geti tileinkað sé nýja tungumálið af öryggi. Foreldrar eru hvattir til að vinna með barninu á móðurmáli sínu kenna barninu að lesa á því m.a. með því að afla lestrarbóka, myndbanda og tónlistar svo eitthvað sé nefnt.

Móðurmál og brúarsmiði í hnotskurn:

- Barn sem elst upp við tvö tungumál lærir fljótt talmál meirihlutans.
- Tungumálið sjálft er grundvöllur gerða og hugsana (sjá nánar í skrifum t.d. Vygotsky, Dewey).
- Tungumál, menning og nám eru órjúfanlega tengd.
- Öll börn ættu því að hafa mannréttindi til að fá að læra og viðhalda móðurmáli sínu.
- Móðurmálið er grundvöllur frekara náms hugsana og félagsmótunar.
- Mikilvægt að nemendur geti tjáð sig á sínu móðurmáli.
- Tvítyngdir kennarar.
- Kennsla í nýja málinu og á móðurmálinu.
- Samþætting og yfurfærsla.

Menningaráfall

Mikið áfall getur fylgt því að flytjast á milli landa og menningarheima. Því fylgir streita þar sem fólk veit ekki hvernig það á að hegða sér í nýju landi. Það þarf að takast á við nýjar aðstæður og getur ekki nýtt sér þekkingu sína. Mikilvægt er að allir aðilar innan skólanna skilji eðli menningaráfalls svo þeir bregðist rétt við. Mikið tilfinningalegt uppnám við flutninga getur verið nemendum óbærilegt. Það er erfitt að vera í framandi landi og kunna ekki málið, nemendur upplifa einnig vanmátt foreldra sinna til að aðstoða þá.

Í nýju landi eru samskiptareglur oft ólíkar því sem þau eiga að venjast og verða nemendur ráðvilltir vegna þess sem kemur þeim fyrir sjónir í íslenskum grunnskólum. Þess vegna er mikilvægt að koma góðum upplýsingum um skólann, skólakerfið og samskiptahætti innan skólans til nemenda og foreldra strax við fyrsta viðtal. Starfsfólk skólans þarf að sýna mikinn skilning og þolinmæði og gefa sér tíma til að útskýra einfalda hluti. Víða erlendis tíðkast ekki að fara út í frímínútur eins og hérlandis. Sama má segja um skólaíþróttir og þá reglu að fara í sturtu. Það að fara í sturtu fyrir og eftir sund getur valdið miklum vanda auk þess að flestir nemendur sem flytjast til landsins hafa ekki fengið markvissa kennslu í sundi. Þá þarf skólinn að vera í góðum samskiptum við foreldra svo útskýra megi eða finna lausn á vandanum svo báðir aðilar verði sáttir.

Menningaráfall hefur verið greint í fimm stig:

- Fyrsta stigið sem oft er kallað hveitibrauðsdagur einkennist af spennandi tíma og væntingum til nýja landsins.
- Annað stigið er hið raunverulega áfall. Það einkennist af almenntri vanlíðan, kjarkmissi og brotinni sjálfsmynd. Þá sýnir fólk gjarnan fjandsamlega afstöðu gagnvart gestgjafalandinu.
- Þriðja stigið einkennist af því að fólk hellir sér í nýja lífnaðarhætti. Samskipti við innfædda nást og þekking á nýrri menningu eykst.
- Fjórða stigið er einskonar lokastig aðlögunarinnar. Einkennist þetta stig af aðlögun og fullri þátttöku í nýju samfélagi.
- Fimmta stigið hefur örlítið aðra hlið. Það fylgir því ef fólk flytur aftur til heimalands síns. Það getur kallað fram annarskonar menningaráfall eða endurkomuáfall sem er afleiðing af því að viðkomandi hefur verið lengi í burtu frá heimalandi sínu.

Samfélagsaðlögun

Gagnkvæm aðlögun byggir á því að aðlaga fjölskyldur innflytjenda að samfélaginu og gera þá að virkum einstaklingum. Með þátttöku foreldra af erlendum uppruna í foreldrastarfi grunnskólanna má opna hug allra aðila sem að skólastarfinu koma. Bæði upplýsa erlendu foreldrana um skólastarfið og réttindi barna sem og upplýsa aðra um stöðu innflytjenda.

Mikið og gott tómsundarstarf er í boði í Kópavogi, bæði hjá íþróttafélögunum, Tónlistarskóla, Myndlistarskóla og Skólahljómsveit Kópavogs en einnig er vel skipulagt félagstarf fyrir börn og unglinga á vegum félagsmiðstöðvarinnar Pegasus, einnig er Rauði Krossinn virkur í tómsundastarfi nemenda af erlendum uppruna. Æskilegt er að nemendum sé kynnt það starf sem í boði er. Með þátttöku í tómsunda og félagstarfi ná nemendur að eignast vini utan skólans og aðlagast fyrr að samfélaginu.

Gott er að kennari nemenda í íslensku sem öðru tungumáli kynni sér framboðið og hvar áhugasvið nemenda liggur. Einnig þarf að kynna unglingum það félagstarf sem fer fram bæði í skólanum og í félagsmiðstöðinni .

Nám í Alþjóðanámsveri á yngsta stigi

Miðað er við að nemendur séu 15-20 kennslustundir á viku í Alþjóðanámsveri, aðra tíma, s.s. íþróttir, sund, verkgreinar, listgreinar og stærðfræði (ef það kemur í ljós að viðkomandi hefur góð tækni á greininni) sækja þeir með sínum árgangi.

Tímafjöldi nemenda í Alþjóðanámsveri fer eftir því hvar þeir eru staddir. Markmið deildarinnar er að unnin sé einstaklingsáætlun fyrir alla nemendur sem stunda nám í deildinni. Gengið er út frá námslegri getu og færni hvers og eins. Auk þess er brýnt að taka tillit til menningarlegs bakgrunns þar sem hann hefur oft mikið að segja varðandi færni og getu nemandans til að takast á við nýja málið, nokkuð sem er oft og tíðum erfitt í byrjun og þá sérstaklega ef nemendur eru ekki læsir á móðurmálinu. Símat er á hæfni nemandans þar sem staða er tekin jöfnum höndum og gerð ný áætlun ef þurfa þykir.

Eftir því sem nemandanum fer fram í málinum fara þeir inn í vissa tíma í árganginum sínum, allt í samráði við umsjónarkennara og viðkomandi kennara í Alþjóðanámsveri. Þrátt fyrir að nemendur fari sífellt meira inn í almenna árgangakennslu er þó áfram lögð áhersla á að nemendur fái íslenskukennslu með brúarsmíði að leiðarljósi þar sem íslenskan er útskýrð nánar á móðurmáli nemandans eftir því sem kennari hefur tækni á. Þessi þáttur er mjög mikilvægur. Forsendur og grunnur til tungumálanáms er mismikill og getan einnig. Stefnt er að því að með tímanum fylgi nemendur árganginum sínum í öllum tímum, nema þá 7 - 10 tíma á viku þar sem þeir eru í íslensku sem annað mál í alþjóðanámsveri.

Deildarstjóri sérúrræða og kennarar deildarinnar fylgjast með framförum nemenda og ákveða með hliðsjón af mati og í samráði við foreldra og umsjónarkennara hvenær námi í Alþjóðanámsveri lýkur. Kennurum stendur til boða að sækja sér leiðsögn og aðstoð hjá kennsluráðgjafa á vegum menntasviðs Kópavogsbæjar sem sérhæfir sig í kennslu nemenda af erlendu bergi brotnu, eftir þörfum.

Grunnþættir menntunar

Eftirfarandi áherslur eru skilgreindar fyrir grunnþætti menntunar í íslensku sem annað mál fyrir yngsta stig

Grunnþáttur	Áherslupættir Nemandi:
Heilbrigði og velferð:	• fær m.a. verkefni út frá styrkleikum og áhuga sem byggir upp jákvæða sjálfsmynd og heilbrigði.
Jafnrétti:	• fær námsefni, kennslu og verkefni út frá færni, getu og þörfum hverju sinni.

Lýðræði og mannréttindi:	<ul style="list-style-type: none"> fær tækifæri til að hafa áhrif á eigið nám, velja verkefni út frá áhuga og taka lýðræðislegar ákvarðanir um námið, lærir að bera ábyrgð á eigin námi og setja sér markmið og leiðir að markmiðunum.
Læsi:	<ul style="list-style-type: none"> eflir læsi á margan hátt, m.a. í gegnum yndislestur, ritun og bókmenntir, þjálfast í að lesa mismunandi texta með gagnrýnni hugsun og leggja skilning í þá út frá eigin þekkingu og reynslu.
Sjálfbærni:	<ul style="list-style-type: none"> þjálfast í gagnrýnni hugsun, er sjálfur ábyrgur í því að skapa gott vinnuumhverfi.
Sköpun:	<ul style="list-style-type: none"> vinnur margvísleg verkefni þar sem reynir á uppgötvun, áhuga og ímyndunarafl, mótar viðfangsefni sín og miðlar þeim til annarra.

Helstu kennsluáðferðir og leiðir í kennslunni.

Fjölbreyttum aðferðum í tungumálakennslu skal beitt við kennslu í íslensku sem öðru máli. Með því er sem best komið til móts við fjölbreyttan nemendahóp færni þeirra og getu. Til dæmis má nefna einstaklings- og paravinnu, leiki, hópvinnu, vettvangsferðir, gagnvirka kennslu, vendikennslu o.fl.

Námsmat og námsmatsaðlögun:

Kennarar meta nám nemenda með fjölbreytilegum hætti. Umfang og aðferðir við matið skulu þó vera í samræmi við hæfniviðmið, markmið og kennslu eins og lagt hefur verið upp með í einstaklingsnámskrá viðkomandi nemanda. Megintilgangur námsmat er að fylgjast með því hvernig nemendum tekst að ná hæfniviðmiðum, stuðla að námshvatningu, örva nemendur til framfara og meta hvaða aðstoð þeir þurfa. Matið byggist á lykilhæfni í námi sem byggir á grunnpáttum í menntun og áherslupáttum grunnskólalaga. Lögð er áhersla á fjölbreytt námsmat sem gefur heildstæða mynd af hæfni nemandans og gefur honum færi á að sýna þekkingu, leikni og hæfni. Námsmat að vori er gefið í hæfnitáknum og umsögn. Sjá nánar á Mentor. Námsmat getur t.d. byggst á:

- verkefnum sem nemandi vinnur í kennslustundum og utan þeirra (verkefnamöppu),
- frammistöðu í kennslustundum og árangri á hlutaprófum,
- munnlegum verkefnum jafnt út frá íslenskunni og móðurmáli,

- skriflegu lokaprófi þar sem við á,
- dagbókarskrifum,
- frammistöðumati,
- sjálfsmati.

Tvítyngdir nemendur og námsmat í öllum námsgreinum:

- Nota á fjölbreytt námsmat til að koma á móts við getu hvers nemanda.
- Eðlilegt er að nemendur með takmarkaða íslenskukunnáttu fái lengri tíma til að leysa prófverkefni.
- Stundum er nauðsynlegt að leyfa notkun orðabóka eða orðalista í prófum.
- Gera skal skýran greinarmun á kunnáttu í íslensku og kunnáttu í námsgreinum og gæti því þurft að laga prófspurningar og leiðbeiningar að íslenskukunnáttu nemenda eða skýra þær sérstaklega í prófum, jafnvel myndrænt.
- Stundum er nauðsynlegt að nemandinn fái aðstoð við lestur á spurningum.
- Gott er að leyfa nemendum að taka munnlegt próf, ef við á má nota móðurmálið til að koma þekkingu og færni á framfæri.

Hæfniviðmið fyrir íslensku sem annað tungumál

Viðmiðin eru sett fram í töflum og hafa verið byggð m.a. á þrepum og viðmiðum í kennslu tungumála sem Evrópuráðið hefur sett fram meðal annars í Evrópskri tungumálamöppu. Nemendur hefja nám í íslensku sem öðru tungumáli á öllum stigum grunnskóla og því er ekki hægt að setja sérstök aldurstengt viðmið. Í heildina sýna töflur þá hæfni sem hver einstaklingur skal búa yfir sem byrjandi í náminu, lengra kominn og lengst kominn (byrjandi – þrep 1 og 2, lengra kominn – þrep 3 og 4, lengst kominn – þrep 5 og 6). Nemendur geta verið staddir á ýmsum stigum óháð aldri. Hæfniviðmiðin má nálgast í námskrám og námslotum á Mentor.

Skipulag íslensku sem annars tungumáls á einstökum stigum grunnskóla tekur mið af aldri, þroska og þörfum nemenda. Einnig þarf að hafa í huga reynslu nemenda, menningarlegan bakgrunn og stöðu í námi.

Nám í Alþjóðavera á mið- og elsta stigi

Miðað er við að nemendur séu 15-20 kennslustundir á viku í Alþjóðanámsveri, aðra tíma, s.s. íþróttir, sund, verkgreinar, listgreinar og stærðfræði (ef það kemur í ljós að viðkomandi hefur góð tækni á greininni) sækja þeir með sínum árgangi.

Tímajöldi nemenda í Alþjóðanámsveri fer eftir því hvar þeir eru staddir. Markmið deildarinnar er að unnin sé einstaklingsáætlun fyrir alla nemendur sem stunda nám í deildinni. Gengið er út frá námslegri getu og færni hvers og eins. Auk þess er brýnt að taka tillit til menningarlegs bakgrunns þar sem hann hefur oft mikið að segja varðandi færni og getu nemandans til að takast á við nýja málið, nokkuð sem er oft og tíðum erfitt í byrjun og þá sérstaklega ef nemendur eru ekki læsir á móðurmálinu. Símat er á hæfni nemandans þar sem staða er tekin jöfnum höndum og gerð ný áætlun ef þurfa þykir.

Eftir því sem nemandanum fer fram í málinum fara þeir inn í víska tíma í árganginum sínum, allt í samráði við umsjónarkennara og viðkomandi kennara í Alþjóðanámsveri. Þrátt fyrir að nemendur fari sífellt meira inn í almenna árgangakennslu er þó áfram lögð áhersla á að nemendur fái íslenskukennslu með brúarsmíði að leiðarljósi þar sem íslenskan er útskýrð nánar á móðurmáli nemandans eftir því sem kennari hefur tækni á. Þessi þáttur er mjög mikilvægur. Forsendur og grunnur til tungumálanáms er mismikill og getan einnig. Stefnt er að því að með tímanum fylgi nemendur árganginum sínum í öllum tímum, nema þá 7 - 10 tíma á viku þar sem þeir eru í íslensku sem annað mál í alþjóðanámsveri.

Deildarstjóri sérúrræða og kennarar deildarinnar fylgjast með framförum nemenda og ákveða með hliðsjón af mati og í samráði við foreldra og umsjónarkennara hvenær námi í Alþjóðanámsveri lýkur. Kennurum stendur til boða að sækja sér leiðsögn og aðstoð hjá kennsluráðgjafa á vegum menntasviðs Kópavogsbæjar sem sérhæfir sig í kennslu nemenda af erlendu bergi brotnu, eftir þörfum.

Grunnþættir menntunar

Eftirfarandi áherslur eru skilgreindar fyrir grunnþætti menntunar í íslensku sem annað mál fyrir mið- og elsta stig

Grunnþáttur	Áhersluþættir Nemandi:
Heilbrigði og velferð:	• fær m.a. verkefni út frá styrkleikum og áhuga sem byggir upp jákvæða sjálfsmynd og heilbrigði.
Jafnrétti:	• fær námsefni, kennslu og verkefni út frá færni, getu og þörfum hverju sinni.

Lýðræði og mannréttindi:	<ul style="list-style-type: none"> fær tækifæri til að hafa áhrif á eigið nám, velja verkefni út frá áhuga og taka lýðræðislegar ákvarðanir um námið, lærir að bera ábyrgð á eigin námi og setja sér markmið og leiðir að markmiðunum.
Læsi:	<ul style="list-style-type: none"> eflir læsi á margan hátt, m.a. í gegnum yndislestur, ritun og bókmenntir, þjálfast í að lesa mismunandi texta með gagnrýnni hugsun og leggja skilning í þá út frá eigin þekkingu og reynslu.
Sjálfbærni:	<ul style="list-style-type: none"> þjálfast í gagnrýnni hugsun, er sjálfur ábyrgur í því að skapa gott vinnuumhverfi.
Sköpun:	<ul style="list-style-type: none"> vinnur margvísleg verkefni þar sem reynir á uppgötvun, áhuga og ímyndunarafl, mótar viðfangsefni sín og miðlar þeim til annarra.

Helstu kennsluáðferðir og leiðir í kennslunni.

Fjölbreyttum áðferðum í tungumálakennslu skal beitt við kennslu í íslensku sem öðru máli. Með því er sem best komið til móts við fjölbreyttan nemendahóp færni þeirra og getu. Til dæmis má nefna einstaklings- og paravinnu, leiki, hópinnu, vettvangsferðir, í það notkun, vendikennslu o.fl.

Námsmat og námsmatsaðlögun:

Kennarar meta nám nemenda með fjölbreytilegum hætti. Umfang og áðferðir við matið skulu þó vera í samræmi við markmið og kennslu eins og lagt hefur verið upp með í einstaklingsnámskrá viðkomandi nemanda. Megintilgangur námsmat er að fylgjast með því hvernig nemendum tekst að ná hæfniviðmiðum, stuðla að námshvatningu, örva nemendur til framfara og meta hvaða aðstoð þeir þurfa. Matið byggist á lykilhæfni í námi sem byggir á grunnþáttum í menntun og áhersluþáttum grunnskólalaga. Lögð er áhersla á fjölbreytt námsmat sem gefur heildstæða mynd af hæfni nemandans og gefur honum færi á að sýna þekkingu, leikni og hæfni. Hæfniviðmið eru metin með hæfnitáknum og verkefni út frá fjölbreyttum matskvörðum eftir því sem við á hverju sinni. Að vori er hæfni hvers nemanda í íslensku sem annað mál tekin saman í eina einkunn, hæfni á námssviði, í bókstöfum og birt á Mentor. Sjá nánar á Mentor. Námsmat getur t.d. byggst á:

- verkefnum sem nemandi vinnur í kennslustundum og utan þeirra (verkefnamöppu),
- frammistöðu í kennslustundum og árangri á hlutaprófum,
- munnlegum verkefnum jafnt út frá íslenskunni og móðurmáli,

- skriflegu lokaprófi þar sem við á,
- dagbókarskrifum,
- frammistöðumati,
- sjálfsmati.

Tvítyngdir nemendur og námsmat í öllum námsgreinum:

- Nota á fjölbreytt námsmat til að koma á móts við getu hvers nemanda.
- Eðlilegt er að nemendur með takmarkaða íslenskukunnáttu fái lengri tíma til að leysa prófverkefni.
- Stundum er nauðsynlegt að leyfa notkun orðabóka eða orðalista í prófum.
- Gera skal skýran greinarmun á kunnáttu í íslensku og kunnáttu í námsgreinum og gæti því þurft að laga prófspurningar og leiðbeiningar að íslenskukunnáttu nemenda eða skýra þær sérstaklega í prófum, jafnvel myndrænt.
- Stundum er nauðsynlegt að nemandinn fái aðstoð við lestur á spurningum.
- Gott er að leyfa nemendum að taka munnlegt próf, ef við á má nota móðurmálið til að koma þekkingu og færni á framfæri.

Hæfniviðmið fyrir íslensku sem annað tungumál

Viðmiðin eru sett fram í töflum og hafa verið byggð m.a. á þrepum og viðmiðum í kennslu tungumála sem Evrópuráðið hefur sett fram meðal annars í Evrópskri tungumálamöppu. Nemendur hefja nám í íslensku sem öðru tungumáli á öllum stigum grunnskóla og því er ekki hægt að setja sérstök aldurstengt viðmið. Í heildina sýna töflur þá hæfni sem hver einstaklingur skal búa yfir sem byrjandi í náminu, lengra kominn og lengst kominn (byrjandi – þrep 1 og 2, lengra kominn – þrep 3 og 4, lengst kominn – þrep 5 og 6). Nemendur geta verið staddir á ýmsum stigum óháð aldri. Nemendur geta verið staddir á ýmsum stigum óháð aldri. Hæfniviðmiðin má nálgast í námskrám og námslotum á Mentor.

Skipulag íslensku sem annars tungumáls á einstökum stigum grunnskóla tekur mið af aldri, þroska og þörfum nemenda. Einnig þarf að hafa í huga reynslu nemenda, menningarlegan bakgrunn og stöðu í námi.